

Motion till riksdagen 2020/21:794

av Ola Johansson och Mikael Larsson (båda C)

Handläggningstider vid utbyggnad av elnätet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med förslag på åtgärder för kortare handläggningstider vid utbyggnad av viktig infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Centerpartiet har varit ett av de pådrivande partierna för att nå målet om 100 % förnybar elproduktion 2040. Det är vi stolta över, men efter regeringens svaga inledning förra mandatperioden är det dags att förändra politikens inriktning, att öka incitamenten för mer förnybar energi och stärka viljan att investera i den infrastruktur som ska bära omställningen till mer förnybar elproduktion – elnätet.

Utmaningarna med framtidens elnät ligger bland annat i långa handläggningstider. De har samma utmaningar som byggsektorn. Ett robust elnät är en förutsättning för omställningen till 100 % förnybar elproduktion. Elnäten är idag precis som järnvägen i stort behov av utbyggnad och reinvesteringar. En stor del av Sveriges elnät byggdes under 60- och 70-talet och närmar sig nu slutet av sin livslängd. I genomsnitt är de svenska elnäten nästan 30 år och hela 35 procent av näten är äldre än 40 år. För att ersätta de 35 procenten krävs 135 miljarder i investeringar de närmaste tio åren.

Sverige står inför en rad stora samhällsutmaningar som kräver stora investeringar från stat och näringsliv där investeringar och byggnadsprojekt måste balanseras mot en hållbar utveckling och miljö- samt markägarintressen. Många bolag som investerar i infrastruktur vittnar om omfattande utmaningar i tillståndsprocesser som rör just denna balans.

Med handläggningstider på upp till och över 10 år för elnäten hämmas nyproduktion, renoweringar och nya industrier eftersom el varken kan anslutas eller transporteras under tiden. Elnätet är en viktig motor i samhällsbygget och måste in tidigt

i planeringen för att inte stoppa utbyggnad av bostäder och nya industrier. Därför måste följande reformer av tillståndsprocesserna övervägas:

Domstolsprocessen: Utred möjligheten att effektivisera domstolsprocessen, t.ex. genom möjlighet att ge samhällskritiska ärenden förtur eller att begränsa antalet tillfällen för yttrande (prövningstillstånd). Effektivisera även Energimarknadsinspektionens handläggningstid.

Lantmäteriprocessen: Utred om Energimarknadsinspektionen, när det gäller nätkoncession för linje, även kan hantera de uppgifter som Lantmäteriet utför i fråga om markfrågor. Utred även tidsvinsten med att ge nätkoncessionerna för linje förtur om de behålls hos Lantmäteriet.

Det finns två typer av nätkoncession – nätkoncession för linje och nätkoncession för område. Linje är en enskild kraftledning med en bestämd sträckning och berör främst stamnät och regionnät.

Svenska kraftnät står inför omfattande ny- och ombyggnationer av stamnätet i stora delar av norra och mellersta Sverige. Utred tidsvinsten med att miljöpröva prioriterade ledningssträckor av Svenska kraftnät i förväg. Detta kan ge en snabbare hantering genom att myndighetens resurser kan fokusera på det alternativ som är bäst ur miljösynpunkt såväl som ur ett elsystembehovsperspektiv.

Ola Johansson (C)

Mikael Larsson (C)